

MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK

ІСТОРІЇ УСПІХІВ ТА КЛЮЧОВІ ДОСЯГНЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

2017-2022

Участь молоді
Розвиток демократії
Права людини

Думки, висновки чи рекомендації належать авторкам історій успіху та упорядниці цього видання і не обов'язково відображають погляди ООН або МЗС Данії.

Упорядниця текстів –
Надія Чорна-Бохняк.

Авторки історій успіху –
Оксана Хомей, Роксолана Поцюрко, Тетяна Гриценко, Анна Мисишин

Фото – Сергій Анісков, Оксана Хомей, Борис В'язовський, Артем Скорозінський, Андрій Крепких, Аліна Єрмолаєва, Катерина Тарасюк, також з особистих архівів Мережі хабів громадянського суспільства і НУО-партнерів проекту «Громадянське суспільство задля розвитку демократії та прав людини в Україні».

ЗМІСТ

1.

МЕРЕЖА ХАБІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: ЗБІЛЬШЕННЯ ВПЛИВУ, ЗМІЦНЕННЯ ГРОМАД

Як громадська організація на Хмельниччині стала хабом?

10

«Жіночі перспективи»: прорив в утвердженні гендерної рівності на Львівщині

14

Як громадським активістам вдалось подолати корупційну схему в Полтаві?

18

Агентство економічного розвитку: чи працюють бізнес-підходи в громадському секторі?

20

Маємо вплив в регіонах: інструменти локальної демократії для 30 громад України

24

Розвиток Мережі хабів: як оцінили прогрес незалежні експерти?

28

2.

РОЗВИТОК ДЕМОКРАТІЇ

Вплив на політичні рішення національного рівня: чого вдалось досягти?

36

4.

ПРАВА ЛЮДИНИ

Підхід, заснований на правах людини: як інтегрувати в свою громаду?

78

Інклюзивні робочі місця: міф чи реальність?

80

3.

УЧАСТЬ МОЛОДІ

Громадянська освіта для молодіжних працівників

Як громадські активісти сприяють розвитку велоінфраструктури в Запоріжжі?

42

Молодь на чолі змін: які ініціативи з громадянської освіти втілено в 3 регіонах України?

46

Конкурс молодіжних ініціатив U-inn

Як тернопільські інноватори заохочують молодь до волонтерства?

52

Відкрита Одеса: доступ до рішень міської влади – на відстані кліку

54

Спілкування без обмежень: як проводити дієву профілактику дискримінації?

58

Веб-чекер: як творити інклюзивне середовище своїми силами?

62

Ініціатива «Давай зміни. Виходь за межі»

66

Результати та вплив: чи були молодіжні ініціативи ефективними?

70

Програма розвитку ООН (далі – ПРООН) – провідна організація, що працює в галузі розвитку в Україні, об'єднуючи зусилля сестринських агенцій ООН через низку проєктів і програм. Встановлюючи в Україні партнерства з національними, регіональними та місцевими органами влади, громадянським суспільством і приватним сектором, ПРООН прагне підтримати зусилля країни з викорінення бідності, розвитку людського потенціалу, збереження довкілля та вдосконалення демократичного врядування.

Щоб зміцнити демократичне врядування в **Україні, ПРООН надає підтримку уряду, громадянському суспільству та народу у вдосконаленні демократичної політики й практики, які є необхідними для прискорення прогресу в сфері сталого людського розвитку.** Допомога ПРООН фокусується на відстоюванні прав людини, підтримці антикорупційних зусиль, зміцненні парламенту, посиленні гендерної рівності та розширенні можливостей громадянського суспільства для молодих активістів та активісток.

З квітня 2017 до квітня 2022 року ПРООН за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Данії реалізовувала проєкт «Громадянське суспільство задля розвитку демократії та прав людини в Україні». Це допомогло підвищити інституційну спроможність організацій громадянського суспільства (далі – ОГС) в Україні, покращити їх координацію та мережеву співпрацю.

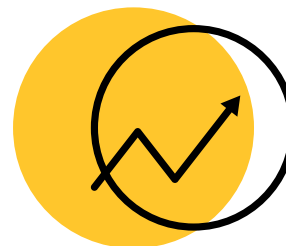
Такі зміни, в свою чергу, посилюють вплив на успішність реформ у сферах демократизації та прав людини, а також сприяють зростанню громадянської активності молоді та участі громадян у прийнятті рішень.

налагоджено
результативний діалог
між ОГС, громадянами/
ками та органами влади

підтримано ініціативи
правозахисних
організацій
в документуванні
і просуванні прав
людини

підвищено рівень
громадянської активності
молоді та її участі
в прийнятті рішень
на різних рівнях

У цій публікації раді поділитись з Вами результатами реалізації проєкту «Громадянське суспільство задля розвитку демократії і прав людини в Україні» і розповісти найяскравіші історії про досягнення громадянського суспільства, які стали можливими за підтримки МЗС Данії. Перш за все, ці історії про те, що **створити ефективні зміни у своїх громадах під силу кожному**, хто сміливо проявляє ініціативу, не боїться навчатись новому та брати на себе відповідальність реалізувати задумане.

Ми захоплюємось і хочемо, аби увесь світ почув про **об'єднання зусиль активістів та організацій в різних регіонах України**, яке дало можливість посилити голос громадянського суспільства в громадах і активізувати вплив на локальні зміни у сферах демократизації та прав людини.

А також ці історії про **посилення молодіжного лідерства й ініціатив**, – адже шлях розвитку демократичного суспільства пролягає лише через зростання громадянської активності молоді.

1.

МЕРЕЖА ХАБІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: ЗБІЛЬШЕННЯ ВПЛИВУ, ЗМІЦНЕННЯ ГРОМАД

#МережаХабів

МЕРЕЖА
ХАБІВ
ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА

ПОЖЕЛІ
НА РОЗВИТОК ІНІЦІАТИВ
ГРОМАД

МЕРЕЖА
ХАБІВ
ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА
РОЗВИВАЙ
ЩОБ ВП
СУСПІ

Як громадська організація на Хмельниччині стала хабом?

10

«Жіночі перспективи»: прорив в утвердженні гендерної рівності на Львівщині

14

Як громадським активістам вдалось подолати корупційну схему в Полтаві?

18

Агентство економічного розвитку: чи працюють бізнес-підходи в громадському секторі?

20

Маємо вплив в регіонах: інструменти локальної демократії для 30 громад України

24

Розвиток Мережі хабів: як оцінили прогрес незалежні експерти?

28

Мережа хабів громадянського суспільства створена, щоб допомагати розвиватися громадам, ініціативним групам та активістам-початківцям у населених пунктах різного масштабу. Вона об'єднала громадські організації з різних куточків країни, що мають найбільший вплив у своїх регіонах, і за роки діяльності розширила територію свого впливу до 15 областей.

Усі організації-члени Мережі отримали підтримку від ПРООН, завдяки якій змогли покращити свій інституційний розвиток і фінансову стабільність, зміцнити демократичні процедури врядування, удосконалити управління членством і волонтерською діяльністю, а також запровадити практики адвокації, щоб краще обслуговувати ті сегменти українського суспільства, з якими вони працюють.

15 ОГС

**отримали
інституційні
гранти ПРООН**

8 хабів спеціалізуються
на **демократизації**

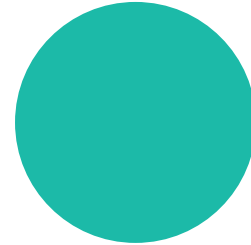
7 хабів спеціалізуються
на **правах людини**

[Познайомитись з Мережею
ближче](#)

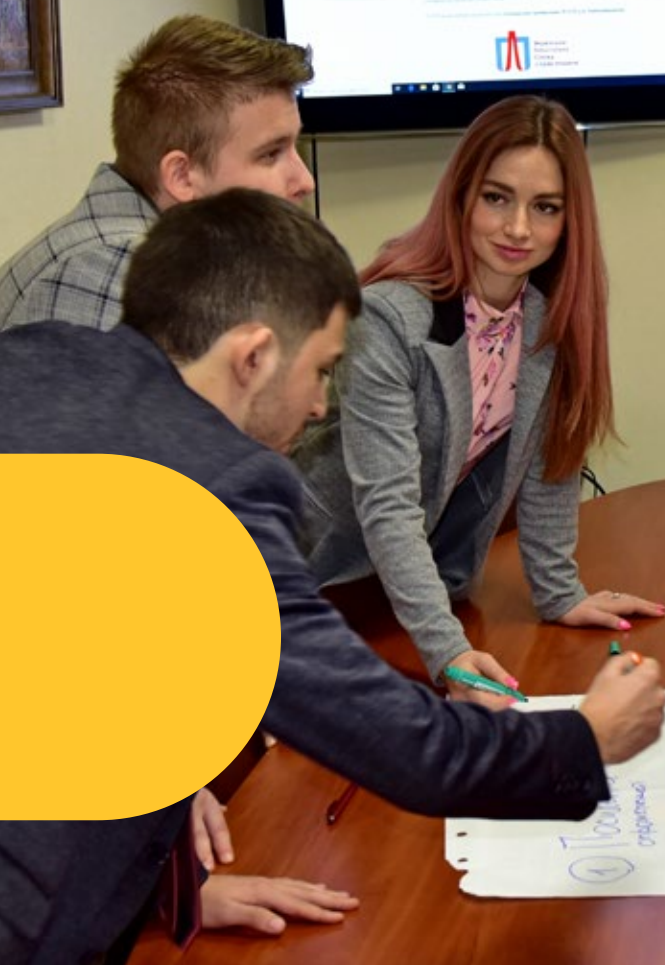
ЯК ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ НА ХМЕЛЬНИЧЧИНІ СТАЛА ХАБОМ?

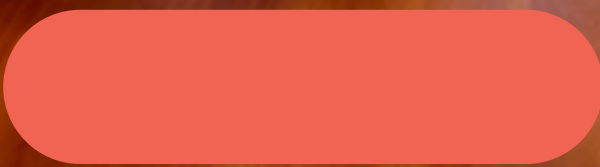
«Для нас важливо не тільки підтримувати місцеві громадські організації, проводячи для них тренінги і консультації, а й співпрацювати з владою. Адже така співпраця дає можливість розробляти регіональні програми для підтримки молодіжних проєктів, громадських організацій, будувати довірливі взаємини між чиновниками і громадськими активістами»

Анастасія Площинська,
виконавча директорка хмельницької [ГО «Подільська правова ліга»](#)

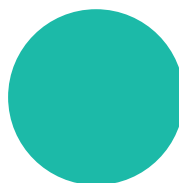
ГО «Подільська правова ліга» долучилася до Мережі хабів громадянського суспільства України наприкінці 2017 року. Організації, яка займалася насамперед правозахистом, вдалося розширити спектр надання послуг – тепер активісти та юристи «Подільської правової ліги» допомагають зростати й іншим організаціям, підтримують молодіжні ініціативи. Такі зміни стимулюють команду до постійного розвитку, щоб мати змогу якомога ефективніше допомагати іншим.

① Інформаційно-консультаційний центр
② Центр громадського контролю
③ Центр громадського моніторингу

В січні 2020 року ГО «Подільська правова ліга» за підтримки проєкту ПРООН та Міністерства закордонних справ Данії провела перший в регіоні Форум громадянського суспільства Хмельниччини, який об'єднав 35 неурядових організацій для обговорення викликів громадянського сектору, можливих спільних проєктів та шляхів кооперації з владою. По завершенні Форуму 16 місцевих громадських організацій підписали Меморандум про співпрацю, який став першим кроком до об'єднання ОГС Хмельниччини та створення платформи для об'єднаної адвокації суспільно корисних ініціатив.

«Необхідно створювати регіональні коаліції організацій громадянського суспільства Хмельниччини та Поділля, налагоджувати ефективну співпрацю між неурядовими організаціями нашого регіону. Тільки так голос громадянського суспільства стане потужнішим у виробленні політик»

Андрій Місяць,
голова правління «Подільської правової ліги»

За останні кілька років юристи «Подільської правової ліги» виграли десятки справ у судах і надали тисячі консультацій жителям Хмельницького та області, представникам соціально вразливих груп населення: самотнім матерям, ветеранам АТО, постраждалим від домашнього насильства, жителям сільської місцевості. Також завдяки зусиллям хабу у регіоні щораз активніше піднімається питання просування прав жінок та їх залучення до вироблення політики на місцевому рівні. А для підтримки молодих людей, які шукають роботу, проходять стажування чи поєднують роботу з навчанням, ГО «Подільська правова ліга» за підтримки ПРООН підготувала [посібник про трудові права молоді](#).

[Дізнатись більше](#)

«ЖІНОЧІ ПЕРСПЕКТИВИ»: ПРОРИВ В УТВЕРДЖЕННІ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ НА ЛЬВІВЩИНІ

Понад 20 років тому громадська діячка Любов Максимович заснувала у Львові громадську організацію [Центр «Жіночі перспективи»](#) і зуміла разом з командою однодумиць досягти справжнього прориву в утвердженні гендерної рівності в регіоні. У 2014 році ГО «Жіночі перспективи» приєдналася до [Мережі хабів громадянського суспільства України](#). Організація надає консультації з організаційного розвитку, проектного та фінансового менеджменту громадським активістам та іншим НУО – їх кількість вимірюється сотнями щороку. Ще на початку 90-их, після повернення з США, де Любов Максимович отримала ступінь магістра з управління бізнесу, вона створила бізнес-інкубатор при Львівському політехнічному університеті.

«Тоді я усвідомила, наскільки мало жінок обіймають високі посади в бізнесі та політиці. Тоді це ні в кого не викликало подиву – «скляна стеля» вважалася нормальною ситуацією. Навіть не піддавалося сумнівам уявлення про те, що місце жінки на кухні і з дітьми. У 1990-2000-х мені здавалося, що жінки невидимі на рівні прийняття рішень. Вони залишалися осторонь і повинні були цим вдовольнятися»

Любов Максимович,
керівниця [ГО «Центр «Жіночі перспективи»](#)

ЖЕНСЬКА ОПОРНА ОРГАНІЗАЦІЯ
НОВИ ПЕРСПЕКТИВИ
Women's Perspectives

...т прихильн...
...дочесна рівня про...
...дності...
...к і членів...
...сферах...
...лього життя

www.women.lviv.ua

Поза тим, ГО «Жіночі перспективи» стала однією з перших неурядових організацій в Україні, яка підняла проблему торгівлі людьми. Також під прицільним фокусом організації – тема домашнього насильства. Зокрема, у 2017 році Любов Максимович координувала кампанію UNITE «[16 днів проти гендерно-зумовленого насильства](#)» у Львівській області, що була підтримана ПРООН та іншими агенціями ООН. Саме задля підтримки соціально вразливих жінок було започатковано [соціальне підприємство «Рукомисли»](#), де сотні жінок змогли отримати кваліфікацію, виготовляючи вироби з вовни батику і дерева. А у 2019 році за підтримки ПРООН команда Центру «Жіночі перспективи» підготувала [посібник «Гендерний аудит для громадських організацій»](#).

«За останні 15 з гаком років ми досягли значного поступу в утвердженні гендерної рівності в Україні. І це було б неможливим без голосів громадянського суспільства. Ми ніколи не припиняли переконувати владу та ЗМІ в тому, що не можна закривати очі на проблеми домашнього насильства, торгівлі людьми та малої частки жінок у владі. І в тому, що ці питання повинні бути включені у порядок денний при формуванні та впровадженні політики»

Любов Максимович,
керівниця [ГО «Центр «Жіночі перспективи»](#)

[Дізнатись більше](#)

[Гендерний аудит для громадських організацій](#)

ЯК ГРОМАДСЬКИМ АКТИВІСТАМ ВДАЛОСЬ ПОДОЛАТИ КОРУПЦІЙНУ СХЕМУ В ПОЛТАВІ?

З 2012 року на території полтавських лікарень працювали «благодійні фонди», які приймали від пацієнтів платежі за різноманітні послуги. Іноді ці фонди мали укладені договори оренди з закладами охорони здоров'я, проте часто функціонували напівлегально. За даними ГО «Інститут аналітики та адвокації», яка займається проблемою поборів у медичному секторі з 2013 року, щорічно полтавські фонди збирали з пацієнтів в середньому 16 млн грн — це як річний бюджет середньостатистичної районної лікарні. Масові побори стосувались широкого спектру процедур: від оформлення амбулаторних карток до рентген-діагностування. Найбільше від цієї практики потерпали малозабезпечені та вразливі групи населення — люди з інвалідністю, одинокі матері та пенсіонери.

«Практику поборів я неодноразово відчував на собі як пацієнт. Після візиту до лікаря мене направляли до віконечка без назви і видавали жовтий папірець, де зазначалася внесена сума. Я отримував фіктивні чеки і не знав, куди підуть ці кошти»

Олександр Ткаченко,
старший аналітик ГО «Інститут аналітики та адвокації»

Протягом 2014–2016 років Інститут аналітики та адвокації провів [дослідження](#) явища неформальних платежів у закладах охорони здоров'я не лише у Полтаві, а й ще у 18 областях України. Експерти знайшли докази існування розгалуженої системи поборів у кожному з досліджуваних регіонів – її осердям були благодійні організації зі збору «пожертв» від пацієнтів.

У 2018 році за підтримки ПРООН Інститут розпочав адвокаційну кампанію, націлену на протидію поборам із пацієнтів у закладах охорони здоров'я Полтави шляхом запровадження прозорих механізмів збору благодійних пожертв. Вже 30 листопада 2018 року депутати Полтавської міської ради підтримали [рішення](#) «Про добровільність благодійних пожертв та посилення заходів із контролю за їх надходженням і використанням у закладах охорони здоров'я м. Полтава». Відтак саме завдяки Інституту аналітики і адвокації міська влада перестала ігнорувати проблему поборів і зробила перший крок до її вирішення.

Рішення міської ради унеможливило продовження договорів оренди з фондами, тож вони більше не могли легітимно перебувати на території лікарень. Також медичні заклади зобов'язалися встановити термінали, де громадяни за власним бажанням можуть зробити благодійні внески, а інформація про них публікується на веб-сайтах лікарень.

АГЕНТСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ: ЧИ ПРАЦЮЮТЬ БІЗНЕС-ПІДХОДИ В ГРОМАДСЬКОМУ СЕКТОРІ?

Команда [ГО «Агентство економічного розвитку»](#), що працює в місті Вознесенськ на Миколаївщині, першою застосувала підходи бізнес-планування у розробці стратегій для громадського сектору і зараз надає послуги стратегічного планування для громадських організацій.

Ідея поєднати стратегії планування бізнесу з діяльністю «третього сектору» виникла у 2016 році, коли в Агенції почав працювати Девід Камачо – волонтер «Корпусу Миру», за плечима якого був досвід стратегічного планування бізнес-процесів на керівних посадах міжнародних корпорацій. Після кількох місяців роботи в Україні Девід зрозумів, що рівень стратегічного розвитку в організаціях громадянського суспільства потребує вдосконалення.

Разом із Девідом команда Агентства насамперед кардинально оновила стратегію організаційного розвитку власної організації. В результаті в період з 2017 по 2019 рік Агентству вдалось подвоїти операційний бюджет, збільшити кількість бенефіціарів з 3 000 до 5 000, відкрити 3 представництва у Миколаївській області, а також відбулось приєднання до [Мережі хабів громадянського суспільства України](#).

”

«Такого суттєвого поступу було досягнуто передусім завдяки застосуванню стратегії. Чітко усвідомлюємо, що без неї ми не змогли б зробити такого стрибка в організаційному розвитку»

Сергій Аверков,
виконавчий директор [Агентства економічного розвитку](#)

Відчувши на власному досвіді проривний ефект від застосування інноваційного підходу, з 2018 року команда Агентства почала надавати платні послуги зі стратегічного планування для громадських організацій – що стало одним із способів забезпечення фінансової стійкості організації. Команда Агентства співпрацює лише з тими організаціями, які розуміють цінність стратегії для власного розвитку, є фінансово спроможними й готовими інвестувати у свій розвиток, після чого – цілеспрямовано втілювати стратегічний план.

Крім цього, Агентство економічного розвитку на чолі Девідом Камачо та за сприяння ПРООН підготували посібник під назвою «Стратегія у твоїй кишені», в якому синтезовано кращі практики й стандарти організаційної стратегії, які можуть стати корисними для будь-якої громадської організації.

Дізнатись більше

Стратегія
у твоїй кишені

МАЄМО ВПЛИВ В РЕГІОНАХ: ІНСТРУМЕНТИ ЛОКАЛЬНОЇ ДЕМОКРАТІЇ ДЛЯ 30 ГРОМАД УКРАЇНИ

Напрацювання Мережі хабів отримали своє логічне продовження у всеукраїнському проєкті «Маємо вплив в регіонах», який показав мешканцям громад, як можна якісно змінювати життя своїх спільнот, послуговуючись інструментами локальної демократії: громадськими слуханнями, конкурсами громадського бюджету, електронними петиціями.

До роботи у відібраних на конкурсі громадах були залучені експерти, які насамперед проаналізували актуальну ситуацію: наскільки ті чи інші інструменти локальної демократії сприяють активності громадян, слугують дієвій комунікації між ними та владою. А згодом допомагали реалізувати адвокаційну частину проєкту, працюючи над викликами кожної окремої громади.

«Спершу люди не усвідомлювали, що здатні впливати на місцеву владу і що вона буде до них прислухатися. Інструменти локальної демократії стали відкриттям для них: використовуючи їх, громада може організуватися та налагоджувати добробут для себе, може виносити свої ідеї з кулуарів на загальне обговорення, а відтак і втілення»

Олексій Смішний,
юрист Вінницької обласної правозахисної організації «Джерело надії»

«Нам бракувало розуміння, як саме створювати зміни в громаді. На тренінгу дізнавалися, як написати звернення зі своєю ідеєю та як домогтися, щоб його розглянули. Раніше вся діяльність обмежувалася розмовами з сусідами. Тепер знаємо, що інструменти дають нам справжній вплив — за умови, що ми самі будемо активнішими. ОТГ — це наш маленький центр, із якого все починається. Громадські слухання дали нагоду краще почути одне одного, зрозуміти, що кого хвилює і як це гуртом можна вирішити. У нас є великі перспективи: інвестувати в школу, розвивати туризм. А головне — тепер знаємо, як саме це робити»

Наталія Кравець,
жителька Староприлуцької ОТГ

«Уже після першого тренінгу учасники почали по-іншому розцінювати інструменти локальної демократії. Ділились, що ближче знайомство з цими інструментами стало для них нагодою взяти участь у справах свого міста та спробувати впливати на рішення, від яких залежить якість їхнього життя. Тепер, місяці потому, вони частіше використовують то звернення, то голосування через електронні петиції: розуміючи, що і як саме можна змінити»

Анастасія Прокопенко,
виконавча директорка ГО «Точка доступу»

«Люди не просто долучалися до заходів чи засідань робочих груп: вони від першої до останньої сторінки перечитували статuti, положення, гуртом працювали з документами. Їхня активність не згасала від початку проєкту, себто аналізу наявних інструментів, і до кінця, – коли наблизився час практичних втілень. Це найкращий показник того, як горять мешканці тим, щоб місто розвивалося»

Вікторія Золотухіна,
координаторка проєкту «Маємо вплив у регіонах» у Київській області

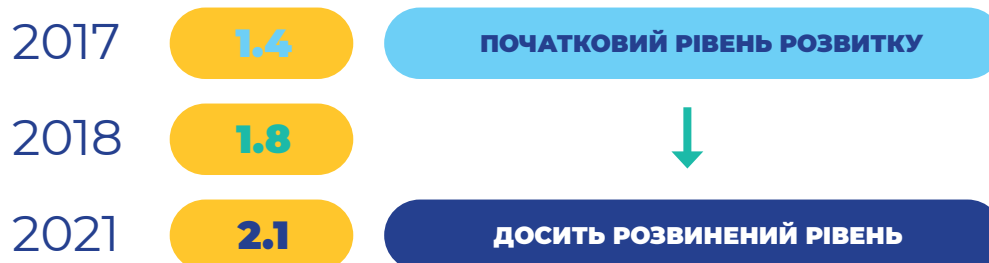

[Як активісти з різних куточків країни змінюють свої громади?](#)

РОЗВИТОК МЕРЕЖІ ХАБІВ: ЯК ОЦІНИЛИ ПРОГРЕС НЕЗАЛЕЖНІ ЕКСПЕРТИ?

У 2021 році з залученням незалежних експерток було проведено дослідження діяльності Мережі хабів громадянського суспільства – щоб оцінити її розвиток, актуальність, сталість та вплив. Зібравши ключові досягнення щодо організаційного розвитку та проєктної роботи, було визначено найкращі практики та отримані уроки, а також надано рекомендації для покращення продуктивності в майбутньому. З моменту створення у 2017 році, **Мережа хабів досягла суттєвого прогресу у своєму організаційному розвитку**, незважаючи на всі виклики, зумовлені пандемією COVID-19 та плановим зменшення фінансування ПРООН.

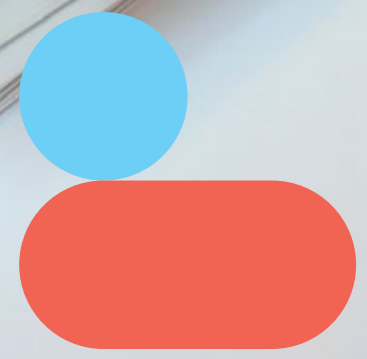
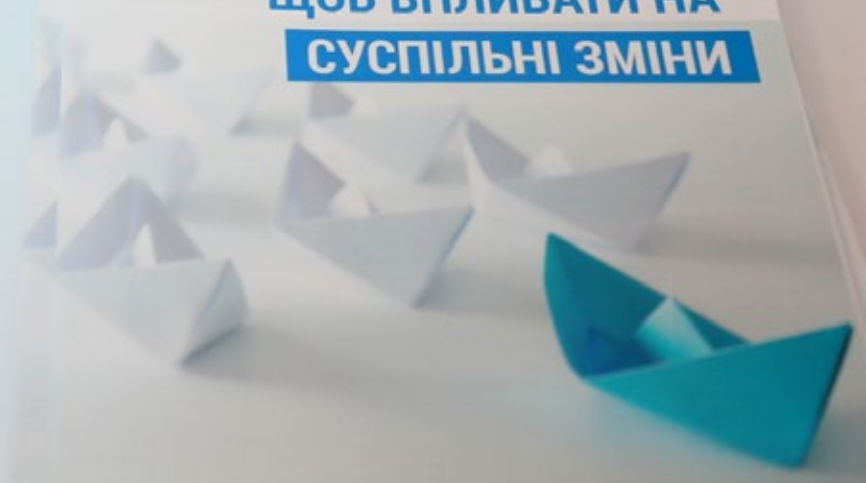
Результати самооцінки Мережі у 2021 році показують, що піднесення досягнуто в більшості компонентів Індексу продуктивності організацій (Organizational Performance Index):

МЕРЕЖА ХАБІВ громадянського суспільства

**РОЗВИВАЙСЯ З НАМИ,
ЩОБ ВПЛИВАТИ НА
СУСПІЛЬНІ ЗМІНИ**

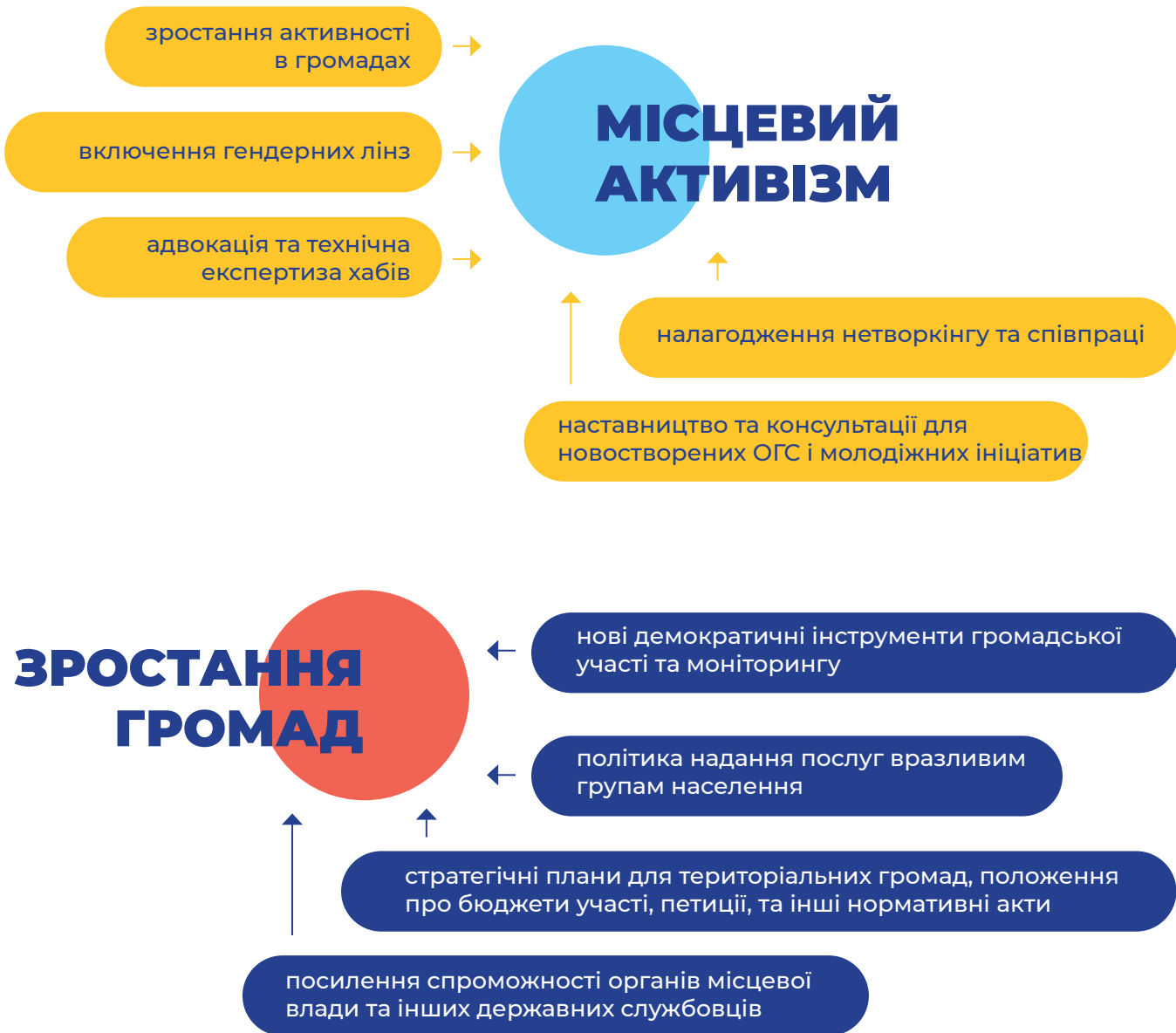
Що сприяло прогресу?

- реєстрація Мережі як окремої юридичної одиниці
- запуск роботи Секретаріату та Правління Мережі
- введення посади фандрейзера та спеціаліста з комунікацій
- розробка ряду процедур і політик: стратегічні та оперативні плани, плани фандрейзингу та моніторингу, комунікаційна стратегія, база даних бенефіціарів, положення про спільне надання послуг

Над чим варто працювати?

- системний фандрейзинг і комунікація
- збільшення впізнаваності й видимості бренду Мережі
- узгодження мандату організації між членами Мережі

Результати, яких досягла Мережа хабів в межах проєкту «Громадянське суспільство для розвитку демократії та прав людини», в комплексі дозволили здійснити **потужний вплив на процеси реформ на місцевому рівні**. У громадах, де вели діяльність учасники Мережі, **зросла демократичність місцевого самоврядування** та **сформувався системний та довірливий діалог**, який у більшості випадків продовжувався навіть після зміни представників місцевої влади.

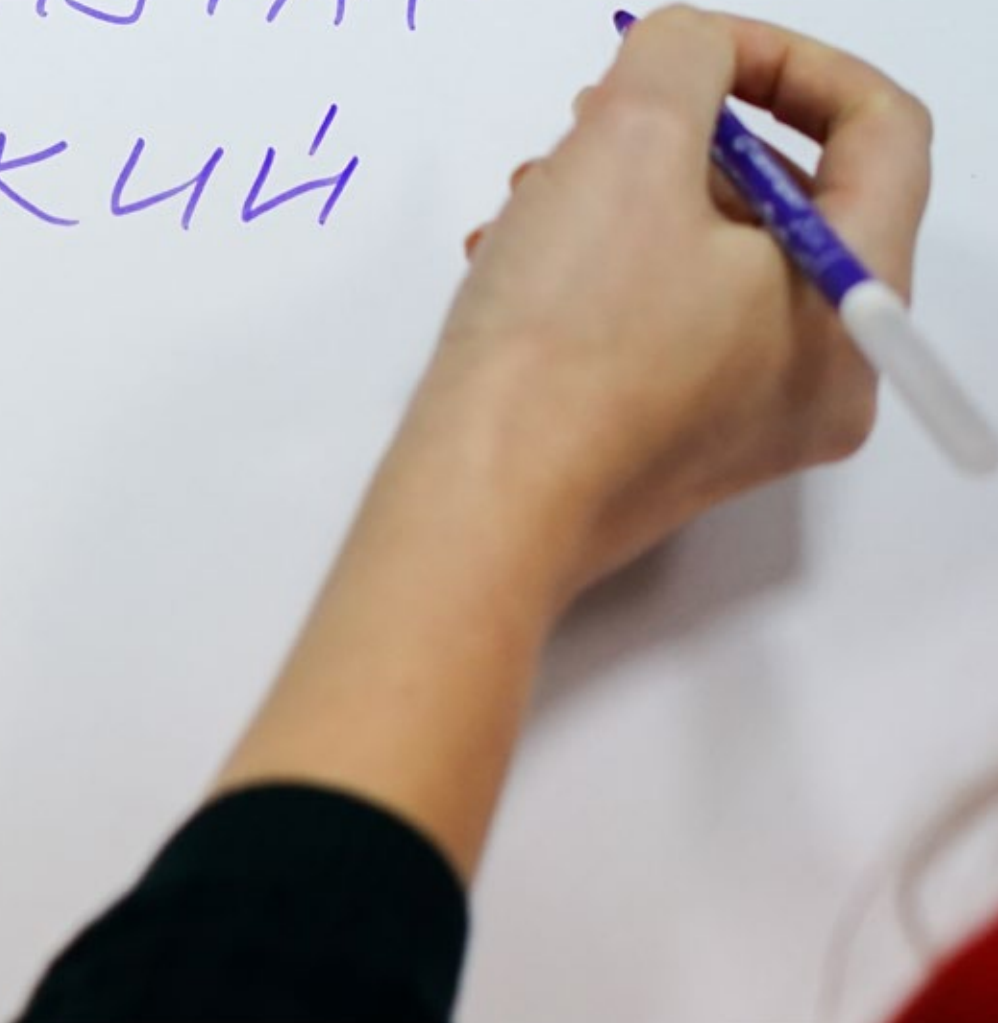
- ① Біз не
- ② Влада,
- ③ Громад

2. РОЗВИТОК ДЕМОКРАТІЇ

тб 57
Визуал
Визуал / аудио
Тренировки раз
Юрисп
Процесс Бизнес
IT

АКТИВНАТ

Д С Б К Ч И

Пріоритети проєкту у цій сфері:

- участь громадян у прийнятті рішень на місцевому рівні та у процесі формування та використання місцевих бюджетів
- підтримка місцевих ініціатив, механізмів місцевої демократії, громадського контролю та підзвітності уряду
- створення інноваційних електронних інструментів для стимулювання активної участі громадян
- просування програми реформ на регіональному рівні
- залучення до реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні

21

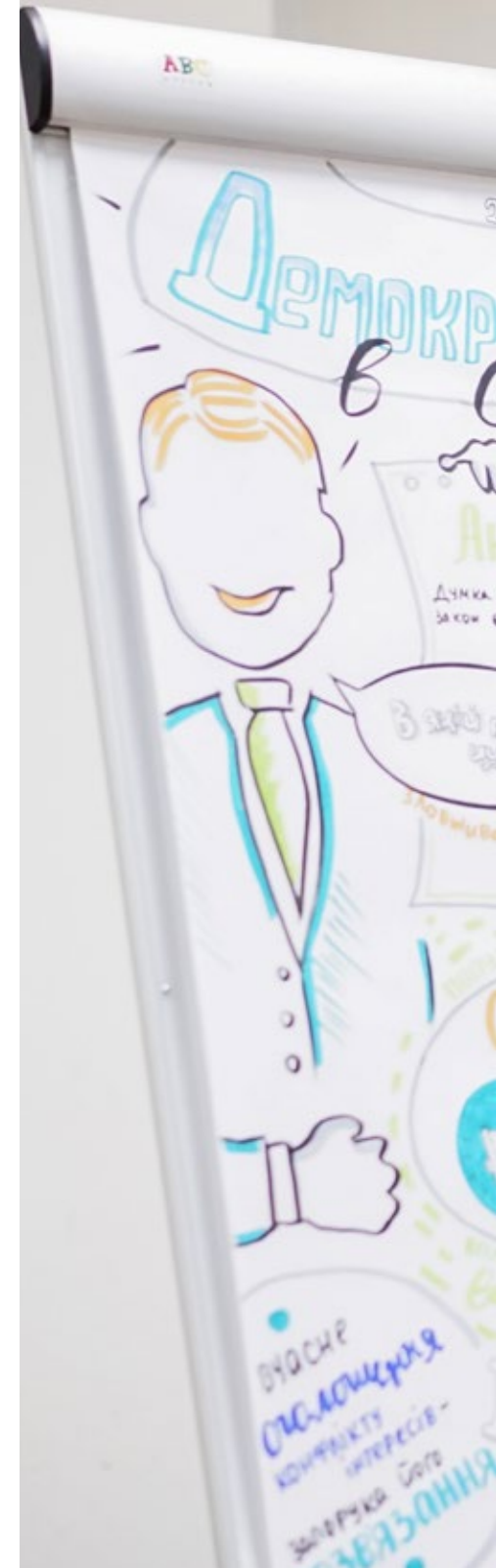
успішно
реалізована
ініціатива ОГС у
сфері **зміцнення
демократії**

64

нових політик і стратегій на національному та регіональному рівнях розроблені за активної участі ОГС та введені в дію

117

ОГС залучено до моніторингу та реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства на 2016-2020 роки на регіональному рівні

20 лютого 2018 Київ

ПІТІЧНЕ ВРЯДУВАННЯ

Соломія Борщова

Аргументи ЗА

Більшості: менших чотирьох

Аргументи ПРОТИ

Основні принципи

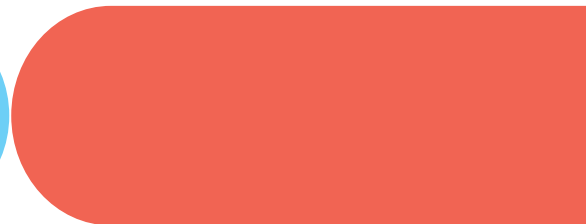
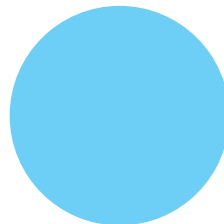
Демократичність забезпечує різноманіття поглядів, що беруться до уваги

Інституції - там, де правлять вище за інтереси одного

Синіаром бачити функціонує аргументи на користь

ВПЛИВ НА ПОЛІТИЧНІ РІШЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО РІВНЯ: ЧОГО ВДАЛОСЬ ДОСЯГТИ?

Одним із важливих напрямків діяльності громадських організацій та показником їх ефективності є можливість впливати на прийняття політичних рішень – як на національному, так і на місцевому рівні. За підтримки ПРООН та широкої участі громадян, протягом 5 років впровадження проєкту було розроблено і прийнято 64 нових політик і стратегій, 9 з яких – на національному рівні. Прийняті нормативно-правові акти стосуються абсолютно різних сфер: від регулювання виборчого процесу до формування молодіжної політики.

2018

- ✓ до [розпорядження КМУ](#) включені індикатори щодо оцінки ефективності співпраці центральних органів виконавчої влади та громадянського суспільства
- ✓ [План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2018 – 2020 роках](#)
- ✓ положення до [Програми «Молодіжний працівник»](#)

2019

- ✓ [внесено зміни до деяких постанов Кабінету Міністрів України](#) щодо функціонування офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади
- ✓ [Указ Президента України «Про деякі заходи із забезпечення надання якісних публічних послуг»](#)
- ✓ [Постанова ЦВК «Про порядок тимчасової зміни місця голосування виборця без зміни його виборчої адреси»](#)

2020

- ✓ [Концепція Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021 – 2025 роки](#)

2021

- ✓ [Наказ Про затвердження Порядку реалізації експериментального проекту щодо впровадження електронного документообігу електронної товарно-транспортної накладної](#)
- ✓ [Проект Закону «Про офіційну статистику»](#)

3.

УЧАСТЬ МОЛОДІ

Громадянська освіта для молодіжних працівників

Як громадські активісти сприяють розвитку велоінфраструктури в Запоріжжі?

42

Молодь на чолі змін: які ініціативи з громадянської освіти втілено в 3 регіонах України?

46

Конкурс молодіжних ініціатив U-inn

Як тернопільські інноватори заохочують молодь до волонтерства?

52

Відкрита Одеса: доступ до рішень міської влади – на відстані кліку

54

Спілкування без обмежень: як проводити дієву профілактику дискримінації?

58

Веб-чекер: як творити інклюзивне середовище своїми силами?

62

Ініціатива «Давай зміни. Виходь за межі»

66

Результати та вплив: чи були молодіжні ініціативи ефективними?

70

Роблячи внесок у підвищення громадянської активності молоді, **ПРООН активно співпрацює з Міністерством молоді та спорту України**: разом допомагаємо молодим українцям та українкам здобувати цінні знання і навички, підтримуємо у реалізації суспільно важливих ініціатив та інноваційних проєктів, що спрямовані на покращення ситуації з дотриманням прав людини та утвердженням демократії в Україні на місцевому рівні.

2014

За підтримки ПРООН та у співпраці з Міністерством молоді та спорту України й Державним інститутом сімейної та молодіжної політики було запроваджено [державну програму «Молодіжний працівник»](#) — платформу для спільного навчання, комунікації та професійної підтримки фахівців, які працюють з молоддю у громадському та державному секторі

В рамках програми впроваджується спеціалізований курс «Громадянська освіта для молодіжних працівників», що допомагає спеціалістам по роботі з молоддю грамотно спонукати молодих українців та українок цілісно розуміти права людини і механізми їх захисту, цікавитися суспільними процесами і критично їх оцінювати, а також бути рушіями ефективних змін

2018

4250

осіб пройшли навчання за програмою «Молодіжний працівник»

5900

молодих людей отримали навички громадянської активності

39

успішно реалізованих молодіжних ініціатив, спрямованих на зміцнення демократії і прав людини

2021

Було ухвалено [Державну цільову соціальну програму «Молодь України» на 2021–2025 роки](#), розроблену Міністерством молоді та спорту за підтримки ПРООН: вона поставила участь молоді в центр реалізації молодіжної політики на всіх рівнях

Задля вимірювання ефективності реалізації програми було розроблено простий і зрозумілий інструмент – [Індекс оцінювання участі молоді](#), який суттєво змінив підхід до оцінювання заходів молодіжної політики та інтерпретації їх результатів для широкого загалу.

- змінює підхід до моніторингу участі молоді в суспільному житті
- дозволяє отримати зворотній зв'язок
- стає індикатором змін у свідомості громадян
- допомагає формувати ефективну молодіжну політику

[Дізнатись більше](#)

ЯК ГРОМАДСЬКІ АКТИВІСТИ СПРИЯЮТЬ РОЗВИТКУ ВЕЛОІНФРАСТРУКТУРИ В ЗАПОРІЖЖІ?

850 тисяч грн [виділила](#) Запорізька міська рада на розвиток велоінфраструктури міста у 2019 році. В Запоріжжі це сталося вперше і не випадково, а завдяки цілеспрямованій адвокаційній кампанії, яку провела громадська організація «Спільно ХАБ» за підтримки ПРООН. Голова правління організації, Анна Дворна, отримала навички планування й реалізації адвокаційних кампаній через участь в тренінгах курсу «Громадянська освіта для молодіжних працівників».

«Нас надихають люди, які користуються велосипедами. Адже велосипед – не лише для спорту чи дозвілля, це повноцінний транспортний засіб. Також це корисний і креативний спосіб об'єднати міську громаду. Ми ламаємо стереотипи щодо Запоріжжя, яке часто вважають містом заводів. Насправді тут є можливості для реалізації соціальних ініціатив та позитивних змін. Головне – знайти свій напрям»

Ірина Ярко, медіа-координаторка кампанії
«Розвиток велоінфраструктури у м. Запоріжжя»

com.

#bike2work

MET

POLY

Майже третина дорослого населення Запоріжжя (а це 149 тисяч людей) регулярно користуються велосипедом – про це стало відомо ще у 2013 році завдяки [соціологічному дослідженню](#). Ще понад 52 тисяч запоріжців і запоріжчанок готові освоїти цей вид транспорту, але потребують кращої велоінфраструктури для безпечного пересування по місту.

Шлях до прийняття муніципальної програми розвитку велоінфраструктури розпочався з ініціативи громадських організацій, які направили в Запорізьку міську раду відповідну петицію. Активісти й активістки «Спільно ХАБу» цілеспрямовано долучалися до всіх етапів створення програми: проходили депутатські комісії, разом з урядовцями вдосконалювали проєкт документу, планували бюджет. Ухвалена програма відкриває можливість перетворення індустріального Запоріжжя на «зелене» місто, де велосипед стає звичним засобом пересування, як у багатьох розвинених містах по всьому світу.

[Дізнатись більше](#)

МОЛОДЬ НА ЧОЛІ ЗМІН: ЯКІ ІНІЦІАТИВИ З ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ ВТІЛЕНО В 3 РЕГІОНАХ УКРАЇНИ?

11 проєктів вдалось реалізувати у Волинській, Дніпропетровській та Київській областях у 2019-2020 роках завдяки проведеному навчанню по курсу «Громадянська освіта для молодіжних працівників». На конкурсній основі випускники та випускниці отримали фінансову підтримку на реалізацію ініціатив з громадянської освіти для молоді у своїх громадах. До участі у впроваджених ініціативах молодіжні працівники залучили понад 1500 учасників. Втілити ідеї допомагали громадські організації з Мережі хабів громадянського суспільства: «Сучасний Формат», «Волинський Інститут Права», «Джерело надії» та «Агентство економічного розвитку».

Які проєкти реалізовано?

Волинь

«Місія. Лідер». В одному зі спальних районів Луцька встановили вуличне освітлення, на вулиці Відродження налаштували світлофори, а в місцеву цільову програму Луцької міської ради були внесені зміни щодо збільшення кількості контейнерів для роздільного збору сміття. Що ж стало стимулом і опорою для таких змін? Так, учнівська та студентська молодь Волині пройшла спеціалізоване навчання з адвокації та розвитку професійних навичок, а також опанувала основи громадської діяльності, лідерської компетенції, тайм-менеджменту та волонтерської роботи.

«Захисти себе FEST». Вперше на Волині понад 200 молодих жінок і дівчат навчалися основам фізичного, юридичного, психологічного, медичного та інформаційного захисту. Під час фестивалю учасниці не лише переймали методику безпеки, а й позначали проблемні місця на карті Луцька. Після їх опрацювання було написано 5 звернень у міську раду та поліцію, і до завершення проєкту озвучені проблеми були розглянуті й повністю або частково вирішені. Крім цього, за результатами фестивалю створили брошуру «П'ять кроків самозахисту», яку розповсюдили в громадських місцях міста: таким чином близько 10 тисяч лучан були проінформовані про основи самооборони.

«Помічник патрульного». 15 учнів Луцької школи №17 виявили бажання стати амбасадорами змін у своєму навчальному закладі: пройшли інтенсивні заняття з громадянської освіти та провели 20 практичних занять з особистої безпеки для понад 350 учнів своєї школи. Тепер програма факультативу «Помічник патрульного» затверджена методичною радою та директором школи. Так через підвищення знань з правової освіти та налагодження співпраці з правоохоронцями було закладено фундамент безпечного освітнього середовища в місті.

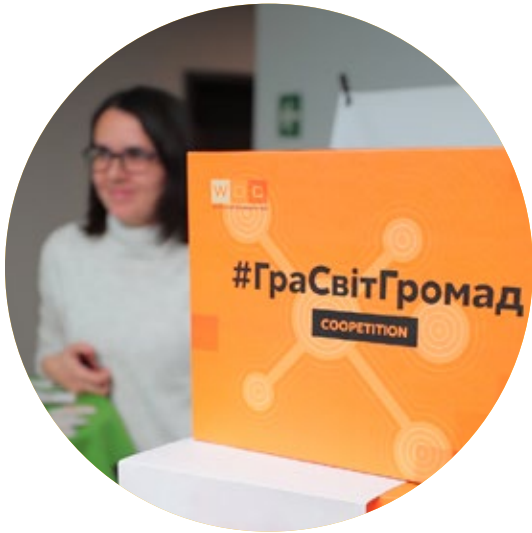
Дніпропетровщина

Молодіжний центр у м. Підгородне. Молодь міста Підгородне, в якому живуть понад 20 тисяч молодих хлопців та дівчат, ініціювала звернення до міської влади та отримала підтримку в створенні молодіжного центру на базі міської бібліотеки. Тепер місцеві учні та студенти мають змогу не лише весело проводити дозвілля, а й навчатися: проходити тренінги з адвокації, скаутингу, менеджменту та волонтерства.

Програма «Громадянсько-правова ресоціалізація». У Дніпрі реалізували спеціальну програму для подолання правової та соціальної пасивності серед молоді, яка опинилась у складних життєвих обставинах внаслідок алко-, наркотичної чи інших залежностей. Спільно з громадськими діячами, юристами, представниками МВС, практичними психологами, молодіжними працівниками та іншими спеціалістами вдалося залучити більше 100 молодих людей (з числа тих, хто проходить курс реабілітації) до розробки дієвих підходів і практик роботи у сфері формування здорового способу життя.

«Я підтримую розвиток спорту с. Шульгівка». Після проходження навчального курсу громадянської освіти молодіжна працівниця Вікторія Льовкіна вирішила донести до депутатів Петриківської районної ради потребу шульгівської молоді мати можливість займатися спортом в холодну пору року в безпечних умовах. Так виникла ідея розробити проект рішення районної ради щодо виділення коштів на розробку проектно-кошторисної документації будівництва спортзалу в Шульгівському ліцеї. Завдяки адвокаційній кампанії, що була організована місцевою молоддю, рішення про виділення коштів було ухвалене.

Київщина

Про важливе в ігровому форматі. Команда ГО «Джем толока» з Переяслава-Хмельницького започаткувала проведення вечорів настільних ігор «Світ громад», під час яких лідери учнівського й студентського самоврядування, працівники та волонтери міста в ігровій формі змогли прокачати навички критичного та творчого мислення, командної роботи, комунікації та швидкого аналізу нової інформації.

«Від активної молоді до активної громади». Вміння себе презентувати та ефектно виступати на публіку сьогодні є вкрай актуальним, однак не кожен має сміливість говорити перед великою аудиторією. Про те, як побороти тривогу перед публічним виступом і стати більш впевненим у своїх силах, дізнавалася молодь Таращі під час тренінгів проєкту «Від активної молоді до активної громади». Старшокласники та студентська молодь міста прокачували навички критичного мислення, аналізували інформацію на наявність маніпуляцій, практикувались у використанні інформаційно-комунікативних технологій. Завдяки проєкту була створена мережа соціально-активної молоді — майбутніх членів Молодіжної ради Таращі.

«Резиденція» для молоді Таращини. Завдяки тісній співпраці молоді Таращі з громадою та місцевою владою на базі читального залу міської бібліотеки був створений Центр молодіжних інновацій — вільний простір для самореалізації творчої молоді, місце для тренінгів, презентацій, майстер-класів, зустрічей, активного відпочинку та неформального спілкування.

[Посібник
«Демократія, права
людини та участь
молоді»](#)

[Буклет «Громадські ініціативи
молодіжних працівників у
Волинській, Дніпропетровській
та Київській областях»](#)

КОНКУРС МОЛОДІЖНИХ ІННОВАЦІЙ U-INN

Протягом **2017-2019 років** проведено **2 етапи** конкурсу:

YOUTH INNOVATION CHALLENGE IN UKRAINE U-INN

демократія і права людини

U-INN 2.0: RELOAD RESTART LOCAL DEMOCRACY

сприяння доброчесності та
інклюзивності в регіонах України

~900 учасників
та учасниць

187 команд
подали ідеї на конкурс

12 команд отримали грошову та менторську
підтримку для реалізації своїх проєктів

U-Inn 2.0
RELOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

RE-LOAD

ЯК ТЕРНОПІЛЬСЬКІ ІННОВАТОРИ ЗАОХОЧУЮТЬ МОЛОДЬ ДО ВОЛОНТЕРСТВА?

Унікальна ініціатива виникла у Молодіжній столиці України-2020 – Тернополі. Вона об'єднала представників і представниць молодіжних організацій, вищих навчальних закладів та органів влади навколо спільної мети: розвитку волонтерського руху.

Щоб заохотити молодь Тернополя долучатися до волонтерських ініціатив, у ГО «Центр Науки Тернополя» з'явилася ідея зібрати всю потрібну інформацію в одному місці, створивши [«Портал волонтера»](#). Цю ідею активісти подали на конкурс молодіжних інновацій ПРООН [U-inn 2.0 reload](#) і здобули перемогу у номінації «Інновація для доброчесності». Призовий фонд в 200 тисяч грн команда «Центру науки Тернополя» використала на розробку технічного рішення для створення онлайн бази волонтерів.

”

«Портал волонтера» — це платформа для комунікації з волонтерами, що дає можливість молоді долучатися до цікавих заходів та проєктів у своїх громадах, а організаціям — залучати до своєї діяльності волонтерів».

Михайло Сиротюк,
керівник ГО «Центр Науки Тернополя»

У кожного зареєстрованого на порталі є особистий кабінет, де міститься волонтерська історія, рейтинг, а також ідентифікаційний документ — паспорт волонтера. Відповідно до вказаних в особистому профілі інтересів, зареєстрованим учасникам надходять сповіщення про можливість волонтерства в їхньому місті. Після того як вони виявляють бажання долучитися до того чи іншого проекту, з ними контактує організатор для узгодження всіх питань. Після проведення заходу обидві сторони можуть дати оцінку діяльності один одного.

[Дізнатись більше](#)

ВІДКРИТА ОДЕСА: ДОСТУП ДО РІШЕНЬ МІСЬКОЇ ВЛАДИ – НА ВІДСТАНІ КЛІКУ

Громадські активісти з Одеси – Павло Колотвін та Євген Попов – завжди були в активному пошуку креативних способів залучення містян до втілення змін у своїй громаді. Вони задумались над складністю отримання доступу до інформації про рішення міської влади, які безпосередньо впливають на повсякденне життя одеситів. Зауважили, що навіть з тією інформацією, яка розміщена на онлайн-платформах, зазвичай складно працювати.

«Всі ми знаємо, як це – шукати інформацію повсюди, і не знаходити те, що потрібно. Ми поставили перед собою завдання вивести доступність та прозорість інформації про рішення міської ради на новий рівень»

Євген Попов,
співавтор мобільного застосунку Open Odessa

Презентація інноваційних проектів "U-Inn Pitching Day"

13 CLIMATE ACTION

17 ПАРТНЕРСТВО ЗАРАДИ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ

1 ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ

10 ЗМЕНШЕННЯ НЕРІВНОСТІ

15 LIFE ON LAND

15 ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕКОСИСТЕМ СУШІ

14 LIFE BELOW WATER

ЗБЕРЕЖЕННЯ МОРСЬКИХ ЕКОСИСТЕМ

6 CLEAN WATER AND SANITATION

ЧИСТА ВОДА ТА НАЛЕЖНІ САНІТАРНІ УМОВИ

2 ZERO HUNGER

ПОДОЛАННЯ ГОЛОДУ

«Цей застосунок підтягує файли практично з будь-яких онлайн-ресурсів. Це простий і оперативний інструмент, аби бути в курсі про поточні й запропоновані проекти у нашому місті, та долучитися до життя громади»

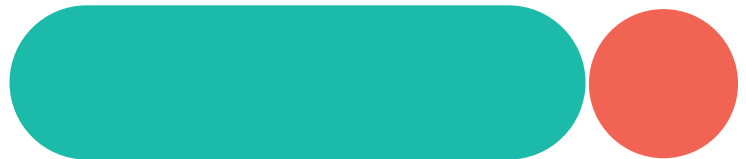
Євген Попов,
співавтор мобільного застосунку Open Odessa

Заручившись підтримкою друзів-однодумців, Павло та Євген розробили концепцію доступного інструменту, який би працював за автоматизованим алгоритмом і дозволяв швидко сканувати великі масиви даних, надаючи доступ до важливої інформації про місто за допомогою всього кількох кліків мишкою.

Проєкт зі створення [мобільного застосунку Open Odessa](#) став один із переможців [конкурсу молодіжних інновацій U-Inn](#) – здобувши перемогу у спеціальній антикорупційній номінації, яка була підтримана в рамках проєкту ПРООН [«Прозорість та доброчесність публічного сектору в Україні»](#).

Відтепер завдяки застосунку інформація про депутатів Одеської міської ради та їхню діяльність завжди під рукою. Містяни отримали змогу стежити за рішеннями своїх депутатів і краще розуміти, як можна покращити якість життя у їхній громаді.

В Open Odessa є сторінки всіх депутатів міськради. Користувачі можуть знайти їхні електронні декларації, біографії, посилання на сторінки в соцмережах та інформацію про якість їхньої роботи у міській раді. Застосунок показує, чи були присутні посадовці на засіданнях міської ради, та як голосували за кожен проєкт рішення. Також мобільний додаток може проаналізувати потенційні корупційні ризики по кожному рішенню, яке ухвалює міська рада.

[Дізнатись більше](#)

СПІЛКУВАННЯ БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ: ЯК ПРОВОДИТИ ДІЄВУ ПРОФІЛАКТИКУ ДИСКРИМІНАЦІЇ?

[«Джерела»](#) – благодійна організація, що працює в Києві. Тут надають послуги людям, які мають порушення інтелектуального розвитку: психологічну допомогу і соціальну реабілітацію, майстер-класи та мистецькі заходи, тощо. Використовуючи мистецтво, поєднуючи навчання з веселощами і поїздками, команда «Джерел» допомагає своїм підопічним засвоїти практичні життєві навички і розширити коло спілкування.

У 2017 році благодійна організація стала одним із переможців у [конкурсі ініціатив U-Inn](#). Завдяки підтримці ПРООН команда «Джерел» створила платформу для спілкування студентської молоді та молоді з інвалідністю в рамках реалізації проєкту «Спілкування без обмежень». Його ключовою ціллю була профілактика дискримінації та стигматизації, яких зазнають люди з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень.

нта... нноваційних проєктів
U-Inn Pitching

Міністерство
молоді та спорту
України

U-Inn
innovate democracy

ПЕРЕМОЖЕЦЬ У НОМІНАЦІЇ

**СОЦІАЛЬНИЙ
СКРИПТ**

Прагнучи залучити якомога більше волонтерів, команда «Джерел» провела орієнтаційні заняття, де пояснила особливості спілкування з людьми, які мають інвалідність внаслідок інтелектуальних порушень. Згодом були проведені інклюзивні табори в Богуславі, де студенти і молодь з інвалідністю проживали разом в одному будинку, вели спільний побут, разом відвідували психологічні тренінги, творчі майстер-класи, готували театральні вистави. По завершенні проєкту, частина його учасників стали волонтерами «Джерел» і долучились до роботи інклюзивної театральної студії.

«Я відмовилася від нудної офісної роботи, яка не приносила задоволення. Мій волонтерський досвід розпочався саме тут, і з того моменту з'явилося відчуття, що я роблю щось справді важливе»

Анна,
волонтерка «Джерел»

[Дізнатись більше](#)

ВЕБ-ЧЕКЕР: ЯК ТВОРИТИ ІНКЛЮЗИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ СВОЇМИ СИЛАМИ?

Знаєте, що допоможе державним органам адаптувати веб-сайти для громадян з порушеннями зору? Веб-чекер – інструмент, ідея зі створення якого перемогла на [конкурсі інновацій U-Inn](#) у 2017 році. Ініціатором проекту стала команда [ГО «Інститут інноваційного врядування»](#), і серед 66 відібраних заявок саме їм вдалось стати переможцями у категорії «Технологічні інновації».

З чого ж виникла така ідея? Все почалось з засновниці Інституту інноваційного врядування, яка, опановуючи ступінь магістра з міжнародного права в Тартуському університеті, вирішила дізнатися більше про е-урядування та е-демократію. Спершу пройшла спеціалізований курс Оксфордського університету, згодом курси з е-демократії у Швеції та Чехії. Після закінчення навчання дівчина повернулась до Львова, щоб творити позитивні зміни в рідному регіоні.

вентація інноваційних проектів
'U-Inn Pitch Day'

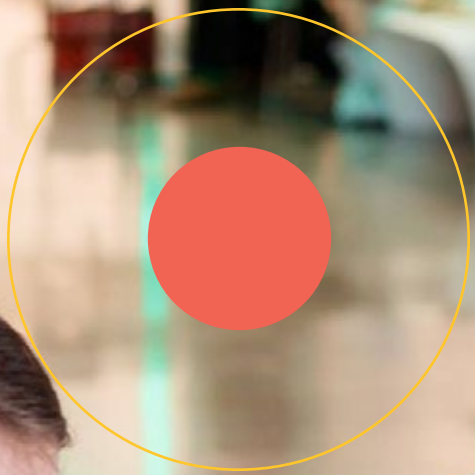
Міністерство
молоді та спорту
України

U-Inn
innovate democracy
ПЕРЕМОЖЕЦЬ У НОМІНАЦІЇ
**ТЕХНОЛОГІЧНЕ
РІШЕННЯ**

Центр інформації про права людини | SocialBoost | 1991 Open Space Foundation | Center for International Development | Freedom House

МІСЦОВИЙ
ДІЯЧ

U-Inn
innovate democracy

ТЕХНОЛОГІЧНЕ
ПИШЕННЯ
ІННОВАЦІЙНЕ ДІЯЧСТВО
U-Inn

Freedom House
1001
Socialbest

«Я ніколи не прагнула емігрувати. Досвід навчання та проживання в Європі надихнув мене на творення позитивних змін у своїй країні. Мені пощастило знайти однодумців-ентузіастів, щоб подати заявку на конкурс U-Inn»

Анна Мисишин,
молодіжна лідерка, засновниця ГО «Інститут інноваційного врядування»

У Львові Анна засновує [Інститут інноваційного врядування](#) і починає розвивати ідею про те, як можна залучити більше людей із вадами зору до процесів формування політики і прийняття рішень. Завдяки експертній допомозі незрячого ІТ-розробника Дмитра Попова, команда ініціаторів доопрацювала ідею зі створення веб-чекера та подала заявку на конкурс інновацій U-Inn.

Як працює [веб-чекер](#)? Він аналізує той чи інший сайт і надає рекомендації, що саме потрібно змінити, аби веб-контент став сприйнятливим для людей з порушеннями зору: мова йде про контрастність, розмір тексту та типи шрифтів, аудіо-контроль та інше.

Після успішного запуску веб-чекера організація підписала меморандуми з 6 міськими радами Львівської області, і очільники міст зобов'язалися використати інструмент та адаптувати веб-сайти міських рад таким чином, щоб люди з вадами зору мали повноцінний доступ до інформації. Надалі прагнуть залучити до співпраці більше малих та великих міст по всій Україні.

[Дізнатись більше](#)

ІНІЦІАТИВА «ДАВАЙ ЗМІНИ. ВИХОДЬ ЗА МЕЖІ»

Щоб допомогти молодіжним організаціям адаптуватися до нових реалій, спричинених пандемією COVID-19, та продовжувати ефективно працювати, київська [ГО «Відкритий простір»](#) за підтримки ПРООН розробила спеціальну менторську програму під назвою «Давай зміни. Виходь за межі». Вона допомагає запускати соціальні ініціативи з використанням онлайн-інструментів.

1490

молодих людей
з усієї України

25

соціальних ініціатив
запущено

Ініціативи учасників стосуються найрізноманітніших тем: чат-бот для допомоги потерпілим від домашнього насильства, мобільний застосунок для поширення культури екосвідомості, інклюзивні театральні та культурні онлайн-проекти, серія ініціатив для захисту безпритульних тварин, вебінари для ветеранів АТО, онлайн-курси для лікарів та багато інших. Далі деякі з них.

Інклюзивний театральний проєкт «Покоління NEXT»

Творчий простір для невимушених зустрічей дітей з і без інвалідності – задля розвитку інклюзивних підходів у мистецтві.

EQuality Docs – лікарі майбутнього

Завдяки ініціативі сімейної лікарки Дарини Дмитрієвської лікарі по всій Україні мають змогу навчатися онлайн тому, як грамотно працювати з пацієнтами і пацієнтками, які належать до ЛГБТ-спільноти.

«Достукатись до сердець» і змінити життя безпритульних тварин

В межах проєкту було організовано низку ініціатив: «Марафон добрих фей» із пошуку домівки для безпритульних тварин, конкурс «Король и Королева двора» та фестиваль «Бесподобных собак «ДВОРянство Бахмута» — для зміни ставлення до безпородних тварин. Також було подано пропозицію до місцевої влади щодо запровадження змін у правилах поводження з тваринами на рівні міста Бахмут.

[Дізнатись більше](#)

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ВПЛИВ: ЧИ БУЛИ МОЛОДІЖНІ ІНІЦІАТИВИ ЕФЕКТИВНИМИ?

Влітку 2021 року була проведена оцінка результатів та впливу молодіжних ініціатив, реалізованих у межах проєкту «Громадянське суспільство задля розвитку демократії та прав людини». Це допомогло визначити відповідність, ефективність, дієвість, сталість молодіжних ініціатив та їх вплив на залучення молоді до процесів демократизації та відстоювання прав людини в своїх громадах, а також на вироблення державної політики щодо молоді.

Які ініціативи охоплено?

Серед 44-х молодіжних ініціатив, підтриманих в рамках проєкту «Громадянське суспільство для розвитку демократії та прав людини», випадковим методом були відібрані 20 ініціатив з чотирьох програм:

- ініціативи в рамках курсу «Громадянська освіта для молодіжних працівників/ць»
- програма наставництва для молоді «Давай зміни»
- молодіжні банки ініціатив
- конкурс молодіжних інновацій U-Inn

Як проводилась оцінка?

19
індивідуальних
і групових інтерв'ю

1
онлайн опитування

26
ОСІБ

35
ОСІБ

20
жінок

6
чоловіків

22
жінки

13
чоловіків

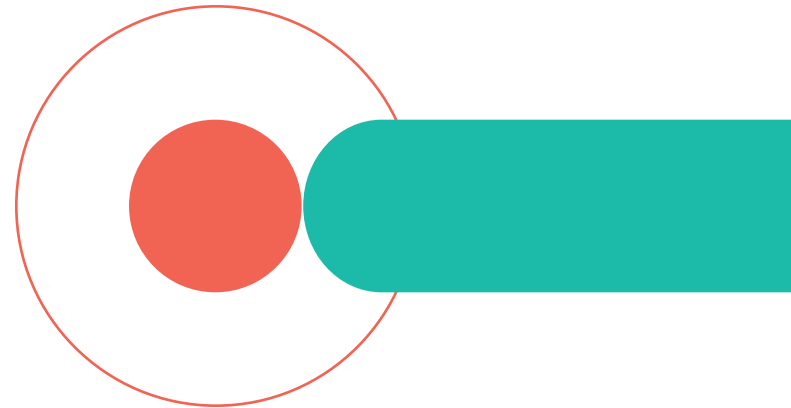
Що ми дізнались?

- Навіть в умовах пандемії та обмеженого фінансування **активна молодь України є здатною впроваджувати ініціативи**, що спрямовані на задоволення потреб молодих людей у своїх громадах.
- Способи та інструменти реалізації громадських ініціатив не лише сприяли досягненню запланованих цілей та очікуваних результатів, але й пропонували **креативні й технологічно цікаві рішення для вирішення соціальних проблем в місцевих громадах**.
- Маючи свої особливості та індивідуальні акценти, кожна з підтриманих програм молодіжних ініціатив **сприяла залученню молоді до життя громади і прийняттю рішень**, а також допомагала молодим людям розвивати громадянські компетенції: даючи поштовх до побудови кар'єри в політиці, бізнесі, недержавному та публічному секторах.
- Впливаючи на формування локальних політик, **молодіжні ініціативи стають причетними до вироблення національної політики щодо молоді**. Ініціативи курсу з громадянської освіти мають здатність найбільше впливати на ті аспекти політики, що стосуються залучення молоді до прийняття рішень. В той час як ініціативи інших програм можуть впливати на аспекти, що пов'язані з досягненням цілей сталого розвитку.
- **Найбільш позитивний вплив на реалізацію ініціатив мали особистісні фактори**: внутрішня мотивація учасників, їх бажання творити зміни, самодисципліна і усвідомлення особистої користі.
- **Факторами негативного впливу були**: неспроможність працювати командно, неготовність займатись активностями, що передбачені грантовою заявкою, та нездатність організувати й мотивувати цільові групи молоді.
- **Труднощі з впровадженням ініціатив найчастіше були пов'язані з**: відсутністю релевантного досвіду, недостатньо розвиненою організаційною культурою, незручними чи недостатніми часовими рамками, різним рівнем організаційної спроможності.

Які рекомендації надано для подальшої реалізації молодіжних ініціатив?

- Розширити часові рамки впровадження ініціатив до 4-5 місяців.
- Посилити роль менторського компоненту в структурі розробки та реалізації ініціативи – з відповідним збільшенням фінансування на цю діяльність.
- Більш широко та системно залучати бізнес та органи місцевого самоврядування до партнерства з молодіжними організаціями.
- Активніше популяризувати посаду молодіжного працівника через впровадження інформаційних кампаній.
- Взяти «шефство» над програмними продуктами молодіжних ініціатив, в основі яких лежать технологічні рішення, щоб забезпечити їхню сталість.

[Дізнатись більше](#)

4 ●

ПРАВА
ЛЮДИНИ

**Підхід, заснований
на правах людини:
як інтегрувати
в свою громаду?**

78

**Інклюзивні робочі
місця:
міф чи реальність?**

80

Пріоритети проєкту у цій сфері:

- виконання міжнародних зобов'язань України у галузі прав людини, прийняття та реалізація відповідних національних стратегій і політик
- освіта та просвітницька діяльність з прав людини, коаліційна діяльність правозахисників для вирішення проблем у сфері прав людини, в тому числі тих, що виникли внаслідок збройного конфлікту
- сприяння застосуванню підходу, який базується на дотриманні прав людини, та участь ОГС у моніторингу реалізації реформ на місцевому рівні з точки зору прав людини

22

успішно реалізовані ініціативи ОГС задля підтримки і просування прав людини

17

кейсів міжнародної адвокатури для підвищення обізнаності щодо проблем з правами людини в Україні

МАДСЬКА
НІЗАЦІЯ
МАРТ

МАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«МАРТ»

ПІДХІД, ЗАСНОВАНИЙ НА ПРАВАХ ЛЮДИНИ: ЯК ІНТЕГРУВАТИ В СВОЮ ГРОМАДУ?

Децентралізація в Україні сприяє кращій залученості мешканців невеликих міст і сіл до прийняття рішень, а це у свою чергу – демократизації політики. Проте вразливі групи населення – як от самотні літні люди чи люди з інвалідністю – часто позбавлені цієї участі і можливостей для повноцінної реалізації своїх прав. Аби подолати таку ситуацію, об'єднались 4 громадські організації з [Мережі хабів громадянського суспільства України: «Комітет виборців України»](#) (Рівне), [Центр «Жіночі перспективи»](#) (Львів), [«Територія успіху»](#) (Кропивницький), [«МАРТ»](#) (Чернігів).

Робота над проєктом «Розвиток громад, що заснований на правах людини» почалася з навчання команд, які представляли свої громади. До кожної увійшли представники і представниці органів місцевої влади та ініціативних груп, а також громадські активісти й активістки. Кожна команда визначила ключові проблеми своєї громади і після цього приступила до дослідження місцевої ситуації з правами людини: виявляли конкретні механізми забезпечення та захисту прав, так само з'ясовували, наскільки принципи рівності, недискримінації, участі, прозорості та відповідальності інтегровані в місцеву політику.

Які зміни вдалось реалізувати?

- У Комарівській сільській ОТГ Чернігівської області переобладнали старе приміщення сільського клубу і створили «Молодіжний простір». Так у селі нарешті з'явилося місце для молоді — сучасний просвітницький простір, у якому діє кіноклуб та лекторій з прав людини, а також встановлено комп'ютери з вільним доступом до інтернету.
- У Лосинівській селищній ОТГ Чернігівської області запрацював «Соціальний гуртожиток для самотніх літніх людей», який допомагає старшим людям, які вже не можуть самотійно подбати про себе. Для втілення ідеї команді вдалось залучити 500 тисяч грн благодійних внесків і коштів, виділених місцевою владою. Остання забезпечує штатну роботу медиків і соціальних працівників, які пройшли спеціалізоване навчання в рамках реалізації проєкту.
- У Заболотцівській ОТГ на Львівщині створено так звану «пересувну кухню» для людей, які позбавлені засобів до існування і часто недоїдають. В більшості мова про літніх людей, малозабезпечених і безпритульних.
- У Новоукраїнській ОТГ Кіровоградської області створили «Мам-центр», де тепер жінки можуть вивчати англійську мову, відвідувати різні освітні заходи чи просто проводити дозвілля й спілкуватися.

«Підхід, заснований на правах людини, має бути інтегрований у політику кожної української громади – адже місцева влада повинна усвідомлювати, що впровадження будь-яких змін не може виходити за межі прав людини. Наприклад, навіть якщо громаді дуже потрібна нова дорога, її не можна побудувати за рахунок знесення ромського поселення. Завдяки реалізації нашого проєкту, у представників [Мережі хабів громадянського суспільства](#) України з'явилося чимало інструментів, які вже протестовані й готові для використання іншими»

Руслана Бурова,

керівниця проєкту «Розвиток громад, що заснований на правах людини»

[Дізнатись більше](#)

ІНКЛЮЗИВНІ РОБОЧІ МІСЦЯ: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

Руслана Шлек-Коломіна,
масажистка в Чернівецькій поліклініці

«Це найкраща масажистка, у якої я була», — каже дівчина, яка щойно вийшла з кабінету. Для Руслани на сьогодні це остання пацієнтка. Вона може приймати й більше людей, але через те, що має інвалідність першої групи, працює на півставки. Руслана — незряча.

«Я пів року намагалася влаштуватися на це місце. Приходила, пояснювала, що мені потрібна ця робота. Без кінця твердила, що готова працювати навіть за невелику плату, що я з усім справлюся і не хочу сидіти вдома»

Це була перша спроба в житті Руслани влаштуватися на роботу. І, зрештою, в неї вийшло — улітку буде сім років, як вона працює в поліклініці.

«Мама завжди налаштовувала мене на те, що потрібно мати освіту, професію, роботу, заробляти гроші, бути з людьми. Але в Чернівцях мало місць, де можна влаштуватися. Роботодавці бояться й не розуміють, що нам теж потрібне місце під сонцем, ми теж потребуємо роботи»

ГО «Чернівецьке об'єднання «Захист» реалізувала проєкт «Інклюзивні робочі місця», який передбачав соціалізацію людей з обмеженими фізичними можливостями шляхом їх самореалізації на ринку праці. Ініціатори проєкту зібрали історії людей з інвалідністю, які працюють, незважаючи на пов'язані з цим виклики, і задоволені своїм вибором.

Ольга Скульська,

спеціалістка відділу електронного документообігу у Вінницькій ОДА

Ольга – перша держслужбовиця з інвалідністю у Вінницькій області. Працює в департаменті соціальної та молодіжної політики обласної державної адміністрації. До цього мала дистанційну роботу й заочно навчалася в університеті внутрішніх справ за спеціальністю «правознавство».

«Я не мала вибору — вчитися чи не вчитися. Звісно, що вчитися! Звісно, що йти на роботу! Ми з батьками не розглядали іншого варіанту»

Під час навчання дівчина працювала перекладачкою й операторкою в колл-центрі. Також двічі проходила практику у вінницьких судах, де їй пропонували залишатися працювати далі. Але вона не могла погодитися, тому що будівлі не були пристосовані для людей з інвалідністю.

«Зараз, говорячи по-народному, я працюю в канцелярії. Уся пошта департаменту проходить через мене. Реєструю листи, яких протягом дня надходить приблизно тисяча, і розподіляю їх між співробітниками. Тут мені довіряють. Іноді дозволяють у погану погоду працювати з дому. А спершу, які б снігові замети не були, я гребла на роботу»

Жан Тарнавський,

вчитель пісні жестовою мовою у Чернівецькій школі-інтернаті

Понад 20 років Жан працює у школі-інтернаті для дітей із порушеннями слуху. Після випуску з цього ж закладу він працював в Одесі формівником на заводі з виготовлення плугів і вихователем у гуртожитку. Потім навчався в Київському університеті культури та мистецтв, а в 1998 році влаштувався режисером Чернівецького обласного будинку культури товариства глухих. Через два роки, коли разом з іншими випускниками виступав на концерті у своїй школі, директор запросив його на роботу. Відтоді щодня від обіду до вечора Жан проводить уроки музики для школярів інтернату.

У 2013 році Жан закінчив педагогічний університет імені Драгоманова, щоб більш професійно працювати з дітьми з порушеннями слуху. Віднедавна він також викладає в школі-інтернаті українську жестову мову. Своїх учнів налаштовує на те, що потрібно отримувати освіту, йти на роботу, і що вибір, ким стати – лише за ними. Його ж батьки, які також мають порушення слуху, колись переконували хлопця продовжувати родинну традицію і ремонтувати взуття.

«Я дуже люблю мистецтво.
І якби не мав порушень слуху,
то став би співаком»

[Дізнатись більше](#)

**MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK**

Проєкт Програми розвитку ООН
«Громадянське суспільство
задля розвитку демократії та прав
людини в Україні» реалізовується
за фінансової підтримки Міністерства
закордонних справ Данії.